

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

KOMMISSIE VAN REDACTIE

Ds. G. Blom, Meerkkerk; Ds. H.C. van der Ent, Elburg;
Ds. A. van Heteren, Werkendam; Ds. L.W. van der
Meij, Alphen a/d Rijn; Ds. D. Slagboom, Doornspijk;
Ds. M.C. Tanis, Slidrecht-Centrum; Ds. M. Vlietstra,
Zeist; Ds. P. van Zonneveld, 's-Gravenhage-Scheve-
ningen; A. Beukers, Alphen a/d Rijn en Joh. van der
Lee, Alphen a/d Rijn.

REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13,
4231 BP Meerkkerk. Telef. 01837 - 1357

ADMINISTRATIE:

A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a/d
Rijn, tel. 01720 - 74202, postrek. 70.43.50, t.n.v. de
administrateur van „Bewaar het Pand” te Alphen
a/d Rijn.
Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs
voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar.
Advertenties f 0,25 per mm. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

Verbondenheid

"Het geschiedde nu, als hij geëindigd had tot Saul te spreken, dat de ziel van Jonathan verbonden werd aan de ziel van David, en Jonathan beminde hem als haar eigen ziel".

1 Samuël 18: 1

Als David de overwinning op hem door Gods kracht behaald heeft, komt Saul hem tegemoet. Op het vragen van Saul, wie of hij is heeft Saul antwoord gekregen uit de mond van David. Ongetwijfeld heeft David in dat gesprek getuigd, wie of de God van Israël voor hem geweest is in de strijd tegen Goliath. Het zal een belijdenis geweest zijn van de kracht van die God, die hem langs de weg des geloofs geschonken is. En dan juist, als David tot de koning gesproken heeft, lezen we van de verbondenheid van Jonathan aan David.

Deze verbondenheid spreekt tot ons. Hier is meer dan gewone vriendschap. Eet is geheiligde vriendschap door de vreze Gods. En dan moeten we oog hebben voor het bijzondere licht, dat de Heere in Zijn Woord over deze vriendschap doet opgaan. Opvallend is het in dit gedeelte, dat telkens de naam van Jonathan het eerst genoemd wordt. Niet alleen hier maar ook in het verbond dat zij samen sluiten en in het geven van zijn mantel en uitrusting aan David. Jonathan staat niet-voorop omdat hij de voornaamste is. Dat is hij juist niet. Maar wel omdat zijn liefde op een bijzondere manier bewogen wordt. Die liefde wordt bewogen in de herkenning van de Gezalfde des Heeren in David. Jonathan behoeft niet alles van de zalving van David geweten te hebben. Niet het volle licht over de zalving gehad te hebben. De wegen der herkenning zijn wegen der liefde. In de liefde is min en meer. Maar het is waar dat Jonathan David heeft herkend!

Laat hier het wonder van Gods werk eens spreken. Jonathan heeft David gezien in het strijdperk tegen Goliath. Niet hij had deze strijd gestreden en overwonnen. Wat dat betreft was hij toch ook openbaar gekomen! Maar hij had het kunnen hebben dat de strijd en overwinning voor David was. Zijn vader was niet in de arena gekomen tegen de reus van de Filistijnen. En ook Jonathan zelf, hoe dapper ook en vervuld van de vreze Gods, moest hier blijven. David werd door deze overwinning door God op een bijzondere manier als Israëls verlosser geopenbaard. Hij is de gezalfde des Heeren om Israël te verlossen uit de hand der Filistijnen.

De wegen Gods zijn wonderlijk. Zij komen hier openbaar. In het hart van Jonathan was die openbaring van de gezalfde des Heeren blijven haken. En als hij dan David hoort spreken wordt zijn hart bewogen tot hem. Op dat ogenblik is er door Gods wonderlijk werk een verbinding gekomen die niet meer te niet te doen is en al het handelen van Jonathan gaat bepalen. Hij weet van het oordeel over het huis van zijn vader. Al te duidelijk is hem dat geworden. Zijn ziel heeft geleden onder het verval van Israël en de verharding van zijn eigen vader. Maar zelf mocht hij buigen onder dat oordeel en hij ziet Nu wat God doet in het ge-

schik van David aan Zijn Israël. Nu kan hij zelf verliezen uit de kracht van wat de Heere heeft geopenbaard.

In de gezalfde des Heeren zijn de beloften van Christus. Het is de Geest van Christus, Die de gezalfde hier openbaart Hij alleen heeft de strijd aangeboden tegen de grootste vijand door schuldbetaling en voldoening aan de eis Gods. Onder het oordeel wordt het geloofsoog geopend voor die grote Gezalfde en gaan de uitgangen van het hart naar Hem uit. Al wat aan Hem is is gans begerlijk! En in de wonderlijke gangen van Zijn Geest wordt het werk Gods al meer geprezen dat in deze Verlosser alles openbaart wat nodig is in leven en sterven.

D.Slagboom.

Van de administratie

Ook over deze periode een kort bericht. 8 nieuwe abonnees konden worden ingeschreven, waarvan er 5 door kerkeraden waren opgegeven als geschenk abonnement aan jonggehuwden. Wie volgt? Aan giften werd f 12,- ontvangen. Hartelijk dank.

Adm. Bewaar het Pand: A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a.d. Rijn, tel. 01720-74202, giro 704350.

Van de Redactie

Van een abonnee, die ook met de school voor Dundas en Hamilton meeleeft en daarvoor kleingeld spaart, kreeg ik weer een zakje met klinkende munt. De waarde van het geld is f 13,30. Hartelijk dank. Dit is een voorbeeld ter navolging. B.

Avondmaal en de belijdenis

1.

Het is ons wel duidelijk geworden, dat niemand tot het heilig avondmaal toegelaten mag worden, die geen belijdenis van het geloof heeft gedaan. Dit op zich is niet iets van onze eeuw. Wie de historie van de kerk nagaat komt er achter, dat onze vadersen dit ook stelden. En dit mede door uitspraken van kerkelijke vergaderingen.

Wanneer we ons verdiepen in de acta van de bekende synode van Dordrecht 1618-1619 dan komen we de volgende uitspraak tegen: "Men zal niemand tot het avondmaal des Heeren toelaten, dan die naar de gewoonte der kerken tot welke hij zich voegt, belijdenis der gereformeerde religie gedaan heeft, mitsgaders hebbende het getuigenis van een vrome wandel, zonder welke ook degenen die uit andere kerken komen, niet toegelaten zullen worden".

Dit grondprincipe is voluit naar de Schrift. De grondregels voor het kerkelijke leven en haar beleid vinden we in de Heilige Schrift. Daar dienen we ook vandaag bij te leven anders wordt de kerk een organisatie of een vereniging, waar gehandeld kan worden naar de mening van mensen. Het is opvallend dat ook in de vluchtelingengemeenten orde was. In de 16e eeuw zagen vele aanhangers van de nieuwe leer, zich genoodzaakt onder de druk van de vervolgingen, uit te wijken naar het buitenland. Zo ontstonden in verschillende plaatsen 'vluchtelingengemeenten' waar de fundamenten werden gelegd voor de Gereformeerde kerk. In de vluchtelingengemeente van Londen

werd omstreeks 1550 bepaald: "Wie zich voor het eerst tot onze gemeente willen voegen en begeren tot het gebruiken van het avondmaal toegelaten te zijn, worden vermaand dat zij voor de predikanten en ouderlingen der gemeente openlijk in het kerkgebouw zullen verschijnen om belijdenis van het geloof te doen".

Nu wil ik in dit artikel niet nader ingaan op dit Bijbelskerkhistorisch gegeven, maar op een ander aspect, nl. dat avondmaalsviering ook verbonden is aan de belijdenis. Zeker het geloof heeft betrekking op het sacrament van het avondmaal, en de deelneming daaraan.

Op het geloof, het geloven komt het zelfs aan. In Johannes 6, waar de Heere Jezus Christus spreekt over het Brood des levens wordt dit door Hem duidelijk aangegeven. Vandaar dat we op de vraag: Wat is te zeggen het gekruisigde lichaam van Christus te eten en Zijn vergoten bloed te drinken? In Zondag 28 van de catechismus lezen we: "Het is met een gelovig hart het ganse lijden en sterven van Christus aannemen".

Maar wat is nu opvallend, wanneer we de catechismus verder lezen, dat we een belangrijke vraag tegenkomen nl. deze: voor wie is het avondmaal ingesteld? Een overbodige vraag zouden we denken. Want er is in de zondagen 28 en 29 al zoveel gezegd wat de Heere belooft in en door het avondmaal, zo dat het duidelijk is, wat er geschiedt en gekend wordt tijdens de avondmaalsbediening.

Waar dient nu bijzonder aan gedacht te worden? Wel aan de gezindheid des harten. En Die gezindheid van het hart moet blijken in drie dingen. Een mishagen over de zonde, een vertrouwen, dat de zonden vergeven zijn en een begeerte om het leven te beteren. Hier hebben we weer duidelijk de drie stukken, die in het begin van ons leerboek worden aangegeven nl. ellende, verlossing en dankbaarheid. Er moet dus kennis van de ellende zijn nl. zichzelf mishagen vanwege eigen zonden. Kennis van de verlossing nl. het vertrouwen, dat de zonden om Christus' wil vergeven zijn. Kennis van de dankbaarheid, de begeerte om het geloof te sterken en het leven te beteren. Het avondmaal nu is ingesteld, zegt ons leerboek, voor hen, die in meerdere of mindere mate daaraan kennis hebben. Opvallend is dat het avondmaalsformulier in diezelfde geest spreekt. We lezen daar opdat wij nu tot onze troost des Heeren avondmaal mogen houden is ons voor alle dingen van node: eerstelijk dat wij ons tevoren recht beproeven. Hier dus dezelfde zaken als bij de Heidelberger. En nu niet denken aan een menselijke stelling of gevoelen, maar denken aan de belijdenis. Het kerkelijk belijden. Immers de catechismus behoort tot de drie formulieren van Enigheid. Daarin spreekt de kerk uit wat zij houdt voor de waarheid naar Gods Woord. Het avondmaalsformulier kent ook kerkelijke binding. Het geeft kerkelijk onderwijs naar de Schrift. Vandaar dat in betrekking tot de viering van het avondmaal geleefd moet worden bij de belijdenis. Want de belijdenis leest uit de Schrift af wie tot het avondmaal gerechtigd zijn. De belijdenis wijst op elementaire beginselen, die ons niet vreemd mogen zijn.

Telkens worden we daaraan herinnerd en op gewezen. En nu moeten we niet menen, dat dit slechts in het uur van voorbereiding is. In de pre-

diking wordt het, als het goed is, verkondigd. Naar gelang de tekst is komen de elementaire zaken aan de orde. Vandaar dat we de eenheid moeten zien en kennen nl. Schrift, belijdenis en prediking en eigen geestelijk leven. Het geestelijk leven mag geen tegenstelling daarmee vormen. Wanneer dat leven niet getoetst kan worden aan de Schrift en het belijden der kerk, dan is ons geestelijk leven een kunstbloem gelijk. Een kunstbloem is mooi, maar er zit geen leven in. Het heeft geen wortel. Groei en bloei ontbreken. Een kunstbloem is altijd gelijk. Dus het belijden is niet iets waar we overheen kunnen stappen, of kijken. Wee onzer als het niet als toets fungeert.

De toetsing aan de hand van de belijdenis, uit het Woord geput, bewaart voor eigen visie, eigen overtuiging, bewaart voor verstarring en verdorring. Geleid door Gods Geest komt er verrijking van kennis. Kennis aan geestelijke verdieping. Verootmoediging voor en de aanbidding van God de Heere. Zelfveroordeling, zelfmishaging, maar ook toevluchtneming tot Jezus Christus de Heere en Zijn verheerlijking. Dat leven nu blijke onder ons en dat almeer.

Ds. M.C. Tanis.

Noach's geloofsgetuigenis.

3.

“Door het geloof heeft Noach, door Goddelijke aanspraak vermaand zijnde van de dingen die nog niet gezien werden, en bevreesd geworden zijnde, de ark toeberaid tot behoudenis van zijn huisgezin; door welke ark hij de wereld heeft veroordeeld, en is geworden een erfgenaam der rechtvaardigheid, die naar het geloof is”.

Hebr. 11:7.

Het ware geloof richt zich op dingen die niet gezien worden. Toen Noach door de HEERE er over vermaand werd, zag hij niet dat die zondvloed kwam. Er was niets dat op het komend oordeel wees. Ook de ark en de verlossing door die ark waren nog verborgen zaken voor Noach. God heeft het hem bekend gemaakt door Zijn Woord. Die Goddelijke aanspraak heeft Noach geloofd. In het geloven verlaat de gelovige zich op het Woord van God. Het geloof richt zich niet op de dingen die gezien worden, noch rekent het met de omstandigheden. Het voorwerp des geloofs is al wat God in Zijn Woord heeft beloofd. We leven in een tijd dat men alles wil verklaren. Ook de geloofszaken gaat men rationeel benaderen. De wetenschap gaat uitmaken wat waarheid is. Doch de Heilige Geest richt de harten der gelovigen op de onzienlijke eeuwigheidswerken van God. Het geloof nu is een bewijs der zaken die men niet ziet. Gods werken zijn alleen in het geloof te kennen.

In Noach's tijd ging het alledaagse leven gewoon door. Ze aten en dronken en namen ten huwelijk.... Het leven was gevuld met de tijdelijke, vergankelijke dingen. Het is heden niet anders. Het oordeel wordt gepreekt; de tekenen der tijden wijzen er op dat het gericht zal komen - maar men leeft gewoon verder. Laat ons eten en drinken en vrolijk zijn. Men bekommert zich niet om de toekomst. Met het natuurlijk oog is niet te zien wat er komen gaat. En de spotters vragen: waar blijft nu de belofte van Zijn toekomst? Alle dingen blijven toch gelijk? Misschien is dat wel uw verzuchting van binnen. Dat het in uw leven ook maar hetzelfde blijft. Juist zij die genade hebben ontvangen krijgen er last van als het zo dor en stil is van binnen. Het oordeel wordt aangezegd en het evangelie aangeprezen - maar het verschrikt noch verkwikt. O ja, ik geloof stellig dat we op weg zijn naar de oordeelsdag. Maar het raakt me zo weinig. Het werkt zo weinig uit. Wat is de oorzaak daarvan? Is het gebrek aan geloóf? Willen wij niet vaak eerst zien, eerst ervaren en dan geloven? Noach geloofde de onzienlijke dingen. Hij zag wat zijn tijdgenoten niet zagen. Noach ging verstaan, dat het einde van alle vlees nabij was. Hij zag de boosheid van de mensen; dat oordeel Gods kan niet dan vreselijk wezen. Z'n ogen gingen open: er is maar één weg om aan die vloek te ontkomen: het bouwen van de ark. Noach geloofde Gods Woord als de waarheid.

Mag u het door genade reeds zien? Hoe verkrijgt ik dat? Noach wandelde met God. In de verborgen

omgang met de HEERE worden Diens heilgeheimen verklaard. Dan werkt Gods aanspraak vermanend op de Godvrezende ziel. Daar krijgt men te zien dat de zonde zo groot is, dat het aan 's mensen kant een verloren zaak is. Een wonder is noodzakelijk. Alleen vrije genade kan mij nog zaligen. Dat ziende, is Noach bevreesd geworden. Die vrees was geen panische angst of wanhoopsvrees. Het was de kinderlijke vrees Gods. Met diepe eerbied en groot ontzag vervuld. Hij vreesde God Die beide, ziel en lichaam kan bederven in de hel. Hij vreesde God Die rijk is in barmhartigheid. Noach mocht dat oordeel Gods billijken. Hij werd ingewonnen voor de weg tot behoud. In die vrees gaan we buigen voor Gods recht en genade. “Bouw u een ark”. De mens valt er buiten. Noach had niets. Het moet in Gods weg. Een wonderlijke weg, maar door het geloof bevreesd geworden, heeft hij de ark toeberaid. Dat was de door God gewerkte vrucht op de openbaring van de raad Gods. Wat werkt de prediking uit?

Noach's tijdgenoten kenden geen vrees. Ze rekenden alleen met de zichtbare dingen. Onbevreesd leeft de wereld. Pluk de dag - zonder vrees. Dood is dood - dus geen vrees. Onbevreesd leeft ook de kerk. Ik geloof immers? - dan geen vrees. Ik ben gedoopt en heb belijdenis gedaan - geen vrees. Wonderlijk: zij die alles hebben te vrezen, zijn niet bevreesd. En zij die niets hebben te vrezen, vrezen alles!

Daar is vrees vanwege de zelfkennis: Ik heb door mijn schuld dat oordeel verdiend. Evenzeer brengt de Godskennis tot de vrees: God in Zijn rechtvaardigheid te kennen, tegen Wie ik gezondigd heb. Wat kan Gods kind bevreesd zijn voor het sterven. Wat een vrees, of mijn werk wel waarheid is. Zal de doop eens tegen mij getuigen? Weet u van die levende vrees?

Naar die grondbetekenis houdt die vrees ook in, dat men beducht, voorzichtig is. Noach ging in die vrees voorzichtig te werk. Heel voorzichtig ging hij om met die openbaring van God. Hij heeft het niet veracht. Behoedzaam heeft hij bij dat Woord geleefd, al die jaren tijdens de bouw van de ark. Alleen in die vrees wordt het pand dat de HEERE heeft toebetrouwd, echt bewaard. In het geloof in dat Woord wordt er dan gewerkt aan de ark! Zuinig op dat Woord zijn; niet afwijken van dat Woord. Het leven inrichten naar dat Getuigenis. Dat Gods Woord recht beleden en beleefd mag worden.

Alzo werd de ark toeberaid. Dat is het leven der bekering. Wat kostte het een zelfverloochening voor Noach! Het wordt een werkzaam leven: werkt uwszelfs zaligheid met vreze en beven. Dat gaat niet zonder strijd. Noach heeft de tegenstand der wereld ondervonden. Vele jaren bevreesd gebouwd aan de ark. Want Noach had de ark niet zomaar, laat staan dat hij al in de ark behouden was. Daar is een toeleidende weg naar het volle behoud. Tegenwoordig is men direct klaar met Christus en Zijn verzoenend werk: zomaar in de ark en behouden. Het leven van afsterven aan jezelf en gevonden te mogen worden in Christus wordt dan niet bemerkt. Zalig echter als we met Noach de ark mogen toeberaiden. Voor ons en ons huisgezin. Zijn we daarin werkzaam? Dragen we als ouders de kinderen biddend op? Smeken we om Gods genadige leiding, dat Hij ons tot Christus wil brengen? Dat we toeberaid worden om eens gereinigd voor Hem te verschijnen?

Noach mocht het doen met een geschenken en werkzaam geloof. Hij vroeg niet: waarom moet ik die ark bouwen? Ben ik wel bekwaam om die ark te bereiden? Zal die ark mij wel kunnen redden? Daarmee werkt het ongeloof. Door het geloof heeft hij de ark toeberaid. Daarmee is hij niet beschaamd uitgekomen. Hij heeft de wereld erdoor veroordeeld. Wat een geweldige zaak wordt door het werkzame geloof uitgewerkt! Het ongeloof van de wereld is veroordeeld door Noach's geloof. De ongehoorzaamheid van zijn tijdgenoten is veroordeeld door Noach's gehoorzaamheid. Het ijdel vertrouwen der wereld is veroordeeld door Noach's vrees. Waarlijk, wie niet gelooft, is reeds veroordeeld! Het werkzame, vruchtbare geloof van Gods volk is een bewijs dat de wereld het niet verstaat. Het stelt de wereld in het ongelijk, ja het is tot hun veroordeling!

Zo is die wereld aangekomen in de zondvloed. Want zij waren buiten de ark. Daar is niet dan de wrekende gerechtigheid Gods. Wie door het geloof een arkbouwer mag zijn, wordt met Noach een erfgenaam der rechtvaardigheid. Die zal niet schuldig worden verklaard. Noach heeft de gerechtigheid Gods ontvangen. Zijn acht zielen heeft God behouden, door het oordeel heen. Die erfgenamen kunnen niet verloren gaan. Want de erfenis is verdiend door het plaatsbekledende werk van Christus. Noach heeft die rechtvaardigheid niet zelf verdiend door zijn ark-bouw. Het is hem uit vrije gunst geschonken. Want lezen we nu dat Noach zelf in de ark ging? Neen. God moest het zeggen: “Ga gij in de ark, want u heb Ik rechtvaardig bevonden in dit geslacht”. Zo krijgen die erfgenamen Goddelijke permissie om in de ark te gaan. God Zelf leidt ze tot de zaligmakende kennis van Christus. Tot het omhelzen van de Borg en Middelaar. Tot het “mijnen” des gloofs. God maakt Zelf onderscheid in Zijn verkiezende liefde en genade. Temidden van een geslacht dat naar de ondergang gaat roept Hij de erfgenamen van het eeuwige leven. De wereld krijgt het loon der ongerechtigheid. Gods erfvolk de rechtvaardigheid die naar het geloof is. Voor hen die buiten de ark omkwamen was sterven: derven. In de ark was een behouden volk. Zij konden nooit meer vallen. De HEERE Zelf sloot toe. Zalig die in de ark des behouds Jezus Christus zo geborgen mag zijn. Door het geloof rechtvaardig voor God in Christus. Dan wordt sterven: erven. Welke een vreugde: behouden ingaan in de vreugde des HEEREN.

Schiedam. ds. J.P. Boiten.

N.B. In drie artikelen heeft ds. Boiten weergegeven wat hij vorig jaar op de ontmoetingsdag te Kampen gesproken heeft.

B.

Uit “De Bergrede I” van dr. D. Martyn Lloyd-Jones

3.

Wat is het dat de christen zo bijzonder maakt? Wat is de verklaring voor dit unieke? Wat is het dat hem meer laat doen dan anderen? Het is zijn visie op de zonde. De christen heeft zichzelf gezien als veroordeeld, zonder hoop; hij heeft zichzelf gezien als iemand die volkomen schuldig is voor God en die geen enkel recht kan laten gelden op Zijn liefde. Hij heeft ingezien dat hij een vijand van God is en een buitenstaander. En daarna heeft hij iets gezien en begrepen van de vrije genade van God in Jezus Christus. Hij heeft ingezien dat God Zijn eniggeboren Zoon in de wereld gestuurd heeft, en dat niet alleen, maar Hem ook naar de dood aan het kruis gezonden heeft voor hem, de opstandeling, de walgelijke en schuldige zondaar. God keerde hem niet de rug toe, Hij deed juist meer, veel meer. De christen weet dat dit alles voor hem gebeurde, en het heeft heel zijn houding ten opzichte van God en zijn naaste veranderd. Hem is vergeving geschonken hoewel hij het niet verdiende. Heeft hij dan het recht zijn vijand niet te vergeven?

Dat niet alleen, hij heeft een totaal nieuwe visie op het leven en deze wereld. Hij gaat inzien dat dit leven slechts een voorportaal is van het werkelijke leven, en dat hijzelf een vreemdeling en pelgrim is. Net als alle mannen des geloofs zoals beschreven in Hebreë 11 zoekt hij ‘de stad, die fundamenten heeft’. Hij zegt: “Want we hebben hier geen blijvende stad, maar we zoeken de toekomstige”. Dat is nu zijn volledige visie op het leven, en dit verandert alles. Hij heeft ook hoop op de gelukzaligheid. De christen is iemand die gelooft dat hij het aangezicht van de Heere zal zien. En als die grote morgen komt, als hij het aangezicht ziet van Hem, Die voor hem het wrede kruis ondergaan heeft, ondanks zijn walgelijkheid, dan wil hij, als hij in die ogen ziet, niet herinnerd worden aan het feit dat hij zelf weigerde iemand te vergeven toen hij nog op aarde was. Of aan het feit dat hij die ander niet liefhad, maar hem haatte en verachte en al het mogelijke deed om hem tegen te werken. Dus, omdat hij dit alles weet, heeft hij zijn vijanden lief en doet hij wel degenen die hem haten, want hij is zich bewust van wat voor

hem gedaan is, wat hem te wachten staat, en de gelukzaligheid die nog komt. Heel zijn zienswijze is veranderd; en dit is gebeurd, omdat hijzelf veranderd is.

Wat is een christen? Een christen is niet iemand die de bergrede leest en zegt: 'Nu ga ik zo leven, ik ga Christus navolgen en Zijn voorbeeld nastreven. Dat is het leven dat ik ga leven en dat zal ik doen door middel van mijn geweldige wilskracht'. Niets van dit alles. Ik zal u zeggen wat een christen is. Hij is iemand die een kind van God geworden is en in een unieke verhouding tot God staat. Dat is wat hem bijzonder maakt "Wat doet gij boven anderen? "Hij moet bijzonder zijn, u moet bijzonder zijn, omdat u een bijzonder iemand bent. Afkomst verradt zich niet, zegt u. Als dat zo is, wat is dan de afkomst van een christen? Dat is deze: hij is wedergeboren, hij is geestelijk geboren en hij is een kind van God. Is u opgevallen hoe onze Heere dit zegt? "Hebt uw vijanden lief; zegent ze, die u vervloeken; doet wel degenen, die u haten; en bidt voor degenen, die u geweld doen, en die u vervolgen". Waarom? Omdat gij moogt zijn gelijk God? Nee. "Opdat gij moogt kinderen zijn - en niet slechts van God - maar 'opdat gij moogt kinderen zijn uws Vaders, Die in de hemelen is. God is voor de christen een ander geworden. Hij is niet de Vader van de niet-christen; voor hem is Hij alleen God en anders niets, de grote Wetgever. Maar voor de christen is God een Vader. Ook zegt onze Heere niet "Weest dan gijlieden volmaakt, gelijk God, Die in de hemelen is, volmaakt is". Gode zij dank, nee, maar "Weest dan gijlieden volmaakt, gelijk uw Vader, Die in de hemelen is, volmaakt is.

Als God uw Vader is, dan moet u wel bijzonder zijn. U kunt er niets aan doen, het is zo. Als die Goddelijke natuur in u woont, en bij u is ingekomen door de Heilige Geest, kunt u niet als de anderen zijn; u moet wel van hen verschillen. En dat is wat ons overal in de bijbel over de christen gezegd wordt, dat Christus rijkelijk in het hart woont door middel van de Heilige Geest. De Heilige Geest woont in hem, vervult hem, werkt met Zijn almachtige kracht in de diepten van zijn persoonlijkheid, en onderwijst hem in Zijn wil.

"Want het is God, Die in u werkt beide het willen en het werken". En, bovenal, de liefde Gods is overal in zijn hart uitgestort door de Heilige Geest. Hij kan niet anders dan bijzonder zijn. Hij moet bijzonder zijn. Hij kan het niet helpen.

Hoe kan een mens die nog nooit de uitstorting van de liefde Gods in zijn hart ontvangen heeft zijn vijand liefhebben en al die andere dingen doen? Hij kan het niet, en wat meer is, hij doet het niet. Buiten Christus is er nooit iemand geweest die dit kan doen. De Bergrede is niet een buitensporige eis van dergelijke aard. Als u haar voor het eerst leest, ontmoedigt ze u, en werpt u terneer. Maar dan herinnert ze u aan het feit dat u een kind van uw Vader bent, Die in de hemelen is. Dat u niet aan uzelf bent overgelaten, maar dat Christus tot u gekomen is om Zijn woning bij u te maken. U bent slechts een rank van de Wijnstok. Kracht en leven en voedsel zijn daar te vinden, u heeft slechts de vruchten te dragen.

Ik sluit dan met deze dringende vraag. Het is de meest diepgaande vraag die een mens ooit in dit leven en in deze wereld onder ogen kan zien. Heeft u iets bijzonders? Ik vraag u niet of u een goed, deugdzaam, of rechtschapen leven leidt. Ik vraag u niet of u uw gebeden opzegt, of dat u wel regelmatig naar de kerk gaat. Ik vraag niets van dit alles. Er zijn mensen die dit allemaal doen en toch geen christen zijn. Als dat alles is, wat doet u boven anderen, wat is er zo bijzonder aan u? Heeft u iets van dat bijzonder kenmerk? Is er iets dat u van uw Vader heeft? Het is een feit dat kinderen soms niet veel op hun ouders lijken. De mensen kijken hen aan en zeggen: "Ja, hij heeft toch wel iets van zijn vader", of: "Hij heeft toch iets van zijn moeder, niet veel, maar toch wel iets". Heeft u ook iets van God in u, al is het nog maar zo weinig? Dat is de toets. Als God uw Vader is, zal ergens, in de één of andere vorm, de familiegelekenis naar voren treden. Wat is er bijzonder aan u? God geve dat, als we onszelf onderzoeken, we iets van dat unieke ontdekken, dat onderscheidene wat ons alleen van anderen onderscheidt, maar wat ook verkondigt dat we kinderen

zijn van onze Vader, Die in de hemelen is.

Het bovenstaande is te vinden op de bladzijden 318 - 320 van het boek van dr. Lloyd-Jones. Hier is ook het einde van het eerste deel. We zouden meer uit dit boek hebben kunnen overnemen, maar we achten de gedeelten die we in ons blad opnamen voldoende om een indruk te geven van de inhoud van de boodschap van deze evangelieprediker en van de wijze waarop hij deze boodschap bracht.

B.

Stichting Ontmoeting

Ongetwijfeld hebt u wel eens gehoord van de reformatorische Stichting Ontmoeting, die is opgericht met het doel hulp te verlenen aan thuislozen volgens bijbelse normen.

Binnenkort hopen wij aan de 's-Gravendijkwal 95 in Rotterdam een dienstencentrum in gebruik te nemen. Het spreekt vanzelf dat de realisering van onze plannen enorme kosten met zich meebrengt en hoewel wij sinds de oprichting van onze stichting uit alle delen van het land financiële hulp mochten ontvangen, is verdere steun dringend noodzakelijk. Helpt u ons om onze medemens in nood te helpen? Stort dan uw bijdrage op postbanknr. 2600356 t.n.v. Stichting Ontmoeting te Rhenen of, liever nog, meld u aan als donateur bij ons secretariaat: Broekstraat 24, 7021 JX Zelhem.

Studium Generale: een nieuw programma

Binnen de christelijke hogeschool De Driestar is bezinning op de vele problemen van deze tijd een wezenlijk onderdeel van de studieprogramma's. Uit de reacties op de publicaties van de lezingen gehouden op de themadagen "Jong zijn in deze tijd" en "Omgaan met Gods schepping" blijkt dat er ook buiten de kring van docenten en studenten belangstelling bestaat voor een meer dan oppervlakkige kennisname van soortgelijke thema's.

Het Studium Generale programma komt aan die wensen tegemoet. Ieder thema wordt in een zestal colleges (drie avonden van twee colleges) uitvoerig besproken door deskundige sprekers. De colleges staan tegen een geringe vergoeding open voor iedere belangstellende. Als aanwezige kennis wordt minimaal het niveau van voortgezet onderwijs voorondersteld. Tijdens de avonden is er, zij het een beperkte, gelegenheid tot discussie met de sprekers. De colleges worden gehouden op vrijdagavonden, eenmaal per veertien dagen van 20.00 tot 22.00 uur. Belangstellenden kunnen per onderwerp intekenen op het volgen van de colleges.

Vereniging "Gehandicaptenzorg van de Gereformeerde Gemeenten"

Contactbijeenkomst voor mensen met afasie

De projectgroep Afasie van de vereniging "Gehandicaptenzorg van de Gereformeerde Gemeenten" organiseert voor mensen die afasie hebben en / of hun familieleden een contactbijeenkomst op D.V. 24 november 1990. We hopen elkaar dan te ontmoeten in het verenigingsgebouw van de Gereformeerde Gemeenten, Oudelandseweg 51, te Woerden waar we ook de broodmaaltijd met elkaar zullen gebruiken. Onderwerp op deze bijeenkomst: "het bevorderen van de communicatiemogelijkheden voor afasiepatiënten". De beschikbare materialen kunnen bekeken en uitgeprobeerd worden.

Inlichtingen bij Mw. A. van Hell, tel.: 055-551496. U kunt zich schriftelijk aanmelden bij: Landelijk Bureau Vereniging Helpende Handen, Postbus 404, 3440 AK Woerden.

Reformatorische Stichting Thuiszorg

Het bestuur van deze Stichting schrijft het volgende:

Per 1 september 1989 is door de toenemende vraag naar hulpverleners van eigen gezindte het centrum voor thuiszorg van start gegaan.

Bestuurssamenstelling

In het bestuur van de stichting hebben zitting leden uit de Nederlandse Hervormde Kerk (Ger. Bond), de Christelijke Gereformeerde Kerk, de Gereformeerde Gemeente, de Gereformeerde Gemeente in Nederland (b.v.) en de Oud Gereformeerde Gemeente.

Regionale opzet

De organisatie van de hulpverlening vindt plaats vanuit Terschuur. Er wordt gewerkt in regionaal werkende afgebakende gebieden: Midden-Veluwe, Dordrecht, Gouda, Zwolle en Zeeland. Doordat er regionaal gewerkt wordt, zijn de verzorgenden 's avonds thuis.

Hulpverleners

De verzorgenden behoren tot de reformatorische gezindte. Ze zijn als werknemers in loondienst bij de stichting en hebben arbeidsvoorwaarden zoals de CAO's die voorschrijven.

Er wordt uitsluitend gewerkt met rijks-gediplomeerde krachten, zodat adequate hulp verleend kan worden. Ook wordt er met oproepkrachten gewerkt.

Thuiszorg

De stichting biedt een totaal pakket van thuiszorg aan, zodat hulp verleend kan worden op het gebied van kraam-, gezins-, ouderen-, zieken- en lichamelijk gehandicaptenzorg.

Hiermee willen we tegemoet komen aan de toenemende vraag naar hulp aan huis, met name voor zieken en bejaarden.

Voor urgente hulpvragen zijn we dag en nacht bereikbaar. Voor algemene inlichtingen kan gebeld worden tussen 08.30-17.30 uur.

Het adres van de Reformatorische Stichting Thuiszorg is: Rijksweg 172a, 3784 LZ Terschuur, tel. 03426 - 2221.

Ds. C. Bos

In deze dagen zijn er vele predikanten die jubileren. Een ervan is ds. C. Bos te Urk. Op 26 oktober j.l. was het 25 jaar geleden dat hij in het huwelijk trad en op 11 november a.s. is het 25 jaar geleden dat hij te Zuidland/Spijkenisse bevestigd werd in het ambt van dienaar des Woords. Later diende hij de gemeente te Drachten. In 1978 vertrok hij naar Canada, waar hij twee gemeenten heeft gediend. Sedert 19 september 1987 staat hij te Urk in de Maranathakerk. Dit wordt herdacht in een samenkomst in de kerk aan de Pyramideweg nr. 66. D.V., op 16 november a.s., aanvang 19.30 uur. We kregen een persoonlijke uitnodiging van de kerkeraad, wat ons goed deed. We zijn niet in de gelegenheid de verre reis naar Urk te maken. Daarom willen we op deze wijze aandacht aan het komende feit schenken en hem en de zijnen ook voor de toekomst van harte Gods zegen toewensen. We hebben elkaar in Canada ontmoet en daarna al verschillende keren in ons land en we hopen dat we elkaar ook in de toekomst mogen ontmoeten. We denken met name aan de vergaderingen met ambtsdragers die vrij regelmatig te Meerkerk worden gehouden.

B.

Voor de Jeugd Nehemia 107

"En dit zijn de hoofden des landschaps, die te Jeruzalem woonden, (maar in de steden van Juda woonden, een iegelijk op zijn bezitting, in hunne steden, Israël, de priesters, en de levieten, en de Nethinim, en de kinderen van de knechten van Salomo); te Jeruzalem dan woonden sommigen van de kinderen van Juda en van de kinderen van Benjamin. Enz., enz., enz." Neh.11:3-12:26.

Beste jongelui!

De laatste keer hebben we geprobeerd jullie iets te laten zien van de bevolking van de "heilige stad Jeruzalem". De stad was dun bevolkt en daar moest verandering in komen. De oversten des volks woonden binnen de muren, terwijl er ook nog wat vrijwilligers waren die er hun woonplaats hadden gevonden. Doch er moest worden gelooft uit de overigen om nog meer mensen binnen de muren te krijgen. Een op de tien moest gaan verhuizen.

In het derde vers en vervolgens krijgen we dan een hele hoop namen te lezen. Het zijn geslachtslijsten met de namen van de hoofden van geslachten. Het is niet de bedoeling om al die namen te gaan behandelen. Ik wil alleen wijzen op de verschillende soorten van mensen die zich onder de bewoners bevonden. Daar wordt gesproken over priesters en levieten. Dat waren de mensen die meer of minder bij de dienst in de tempel des Heeren betrokken waren. Verder wordt er gesproken over dappere helden, poortwachters, zangers, enz. Verdere bijzonderheden kunnen gelezen worden in de verzen 4b-19.

In vers 20 staat: "Het overige nu van Israël, van de priesters en van de levieten, was in de steden, een iegelijk in zijn erfdeel". Dat waren dus degenen die niet door loting verplicht waren geworden om hun woonplaats binnen de muren van Jeruzalem te hebben. Zij woonden er buiten. Doch al woonden zij er buiten, Jeruzalem bleef toch centraal staan, als "de heilige stad". De stad, die God van oude tijden af, zich tot een woning had verkoren. En terwille van de dienst van God, was men toch verplicht van tijd tot tijd zich naar de stad te begeven. Want in het O.T. wilde God in het bijzonder daar gediend worden.

In Nehemia 12:1-26 komen we nog meer namen tegen. Dat zijn weer andere geslachtsregisters van mensen die waren opgetrokken met Zerubbabel de zoon van Sealthiel en Jesua. We laten ook al deze namen rusten. Niet, dat het lezen daarvan de moeite niet waard zou zijn, want dan zou dit een verachting kunnen betekenen van het Woord van God. En die gedachte mag op geen enkele manier gevoed worden. We laten ze in de bespreking rusten omdat een ieder ze zelf lezen kan, met de diverse bijzonderheden omtrent hun dienst.

Geslachtslijsten komen in de bijbel menig lezer als "dor" voor. Men heeft ze wel eens vergeleken bij de graat van de vis. Graat wordt doorgaans niet opgegeten, doch terzijde gelegd. Doch de echte viseters zuigen het merg uit de graat. Dat is wel een gedachte om over na te denken. In de bijbel heeft alles de nodige betekenis. Als we dat als uitgangspunt nemen dan zit er in die naamlijsten heel wat lering.

Want "de heilige stad Jeruzalem" is in de bijbel altijd het beeld van de kerk. En in de kerk komen we een verscheidenheid van mensen tegen. Het zijn niet allemaal priesters en levieten, poortwachters en zangers. Mensen van de buiten- en van de binnendienst. Ieder heeft zijn eigen plaats en een ieder moet verrichten zijn eigen werk.

Als ik dit ga toepassen, dan heeft in het "koninkrijk Gods" een ieder zijn eigen roeping. De één heeft een grotere verantwoordelijkheid dan de ander. Niet alle mensen zijn dominees, ouderlingen, diakenen, kosteren of zangers. Of welke functie men hun zou willen toebeden. Er is verscheidenheid. Zo heeft Paulus in het N.T. het ook gezegd, omtrent de kerk. Lees er 1Cor.12 maar op na. Daar komt de kerk voor onder het beeld van een lichaam met daarboven een Hoofd. Het Hoofd is Christus. En de leden daar onder zijn van elkander zeer verscheiden. Er is verschil tussen het oog en het oor. Tussen de hand en de voet. Er zijn grote en kleine leden. Bijzondere en minder bijzondere leden. Elk lid heeft in het lichaam zijn eigen plaats. En niet één lid is zonder betekenis. Want het oog kan tot het oor niet zeggen: "Ik heb u niet van node". De hand kan ook tot de voet niet zeggen: "Ik heb u niet van node". Want ze hebben een gezamenlijke roeping ten opzichte van elkander. Een ieder op zijn eigen plaats. Ik geloof dat we deze les er zeker uit mogen trekken. Van al die leden geldt, als het goed is, dat het "levende leden" zijn. Want in het natuurlijke is het zo, dat door een levend lichaam overal hetzelfde bloed stroomt. Het bloed dat uit het hart voortkomt gaat tot in het kleinste lichaamsdeel toe. Zo is het met het "levende geestelijke lichaam" ook. "Die de Heere aanhangt is een geest met Hem".

Wanneer we de werkelijkheid van het kerkelijke leven aan de idealiteit gaan toetsen, dan mankeert er nog al het een en ander aan. Ja, er mankeert zeer veel aan. Er zitten aan het lichaam, de kerk, heel veel kunstleden. Dat zijn geen levende leden. Ze hangen er wel aan met de banden van doop en belijdenis, doch de Geest van Christus is er niet in aanwezig. Het zijn in werkelijkheid "dode leden".

Men kan zelfs de naam hebben dat men leeft, terwijl men toch dood is. Dat is een duidelijk bijbels gegeven. En daarom is het voor een ieder de vraag: "Wat voor een lid ben ik eigenlijk? Ben ik een levend lid, of ben ik geen levend lid?". Want dat komt in het leven openbaar. En dan niet alleen aan de buitenkant. Ik zeg niet dat dit van geen betekenis is. Doch het begint aan de binnenkant. De Heere ziet het hart aan. Het kan aan de buitenkant heel schoon schijnen, terwijl het van binnen totaal niet deugt. Men kan een wit gepleisterd graf zijn. De gedaante van Godzaligheid hebben en de kracht daarvan missen. Men kan door de mensen versleten worden voor een levend kind van God, terwijl men het toch niet is. Want een levend kind heeft levendige behoeften. Dit is in het natuurlijke zo, dat is geestelijk ook zo. Men is, om het bijbels te zeggen, "als een nieuw geboren kindeke zeer begerig naar de redelijke onvervalste melk des woords". Dat is naar de zuivere woordbediening. Zij hebben ook een geestelijk smaakvermogen. Want als zij het Woord gevonden hebben, eten zij het op. Zij proeven en smaken dan daarin dat de Heere goed is, en dat Zijn Woord zoet is. Zij kunnen er dan niet genoeg van krijgen. Nu is die begeerte niet altijd even sterk. Want Gods levende kinderen kennen zeer verschillende gestalten in het leven. Zij leven niet altijd in het licht. Zij zijn niet altijd even hongerig en dorstig. Er zijn ook tijden in het leven dat ze in het donker zitten, dat ze behoefteloos daar heen gaan. De dagen der duisternis kunnen zelfs vele zijn. Doch ook daaruit is dan weer de nodige lering te trekken. Want wandelen in het licht is aangenaam, doch wandelen in de duisternis is leerzaam. Veronderstel dat men altijd in het licht leefde, dan zou men het licht op den duur niet meer waarderen. Doch nu komt men in de duisternis terecht om het licht weer te gaan begeren. Ik geloof dat het met die dichter van Ps. 119 ook zo was. Ik denk dan bijzonder aan dat laatste vers: "Gun leven aan mijn ziel...". Men leert dan zijn afhankelijkheid in alle dingen kennen. Want geestelijke honger en dorst dient een natuurlijke geestelijke behoefte te zijn. Doch dat heeft men ook niet van zichzelf. Als men dat hebben mag, dan is dat ook enkel en alleen vrucht van Gods genade. "Zonder Mij kunt gij niets doen". Weten jullie daarvan?

Misschien zegt deze of gene wel: Ik ben nog geestelijk dood. Dat is op zichzelf natuurlijk heel erg. Doch als men dit nu weet, niet van horen zeggen, maar uit de beleving, dan is er nog doen aan. Niet bij het schepsel vandaan, doch bij God vandaan. Want Die kan doden levend maken. Hij is Almachtig. Vergeet dat nooit.

Opmerkelijk in deze geslachtslijsten zijn ook de woorden "wonen en erfdeel". Zij woonden in het land Kanaän. Daar woonden zij wéér. Dat was hun erfdeel. Het land der belofte, hun door de Heere als een erfdeel geschonken. Ook dat is een bewijs van Gods gunst. We dienen overal op te letten. Want ze hadden in Babel gewoond. Dat was de wereld. Daar gevoelden zij zich toch niet thuis. Nu waren zij weer in Kanaän. Zij beleefden: "Gij hebt Uw land, o HEERE, die gunst betoond. Dat Jacobs zaad opnieuw in vrijheid woont", enz. Ps.85:1. Jullie kennen dat vers toch wel? Zo niet, dan wordt het tijd dat je het gaat leren. Want de psalmenbundel is een rijke schat voor het geestelijke leven. Een onuitputtelijke bron.

Het woord erfdeel doet denken aan het woord "erfenis". En die krijg je alleen als de erfflater gestorven is. In geestelijk opzicht is dat de Heere Jezus Christus. Hij heeft alles willen ontberen, willen missen, om de Zijnen alles te kunnen geven. Een rijke gedachte. Denk er maar eens over na. Want ik zie dat de mij toegemeten ruimte weer gevuld is, en ga daarom met de bekende groet van jullie weer afscheid nemen, tot de volgende keer D.V.

Jullie aller vriend

Ds. H.C. v.d. Ent.

Boekbespreking

Buren-kout door Willem Teellinck Uitgeverij 'de Roos' - Vlaardingen.

Dit boekje bevat een samenspraak, stichtelijke gesprekken over godsdienstige zaken. De schrijver

was predikant te Middelburg. Hij wordt de vader van de Nadere Reformatie genoemd. Het boekje is in het hedendaags nederlands herschreven door C. Bregman. De nieuwe uitgave is tot stand gekomen onder auspiciën van de Stichting Studie der Nadere Reformatie.

Dr. W.J. op 't Hof voorzag het werk van een Ten geleide. Als voorzitter van genoemde stichting is hij door deze uitgave dankbaar gestemd.

Bregman zegt in een inleiding, dat het werkje in 1620 is uitgegeven en meermalen is herdrukt. Hij schrijft verder o.a. het volgende: "Als men de gespreksonderwerpen van het boekje beziet, kan men constateren dat Teellinck zeker gewerkt moet hebben volgens een bepaalde systematiek."

Na een inleidend gesprek gaat het volgende over de doop, daarna over de openlijke zorgeloosheid des levens, over de harde behandeling van de echtgenote, het blijven bij uiterlijke zaken, zonder bekommering omtrent de ziel, het verzuim van het kerkbezoek, het netjes leven en wel naar de kerk gaan, maar niet ten Avondmaal, het gaan ten Avondmaal zonder toename in de genade en in de kennis van Christus, het vasthouden aan een geliefde zonde en tenslotte over het onlosmakelijk verband tussen het ware geloof en de vruchten daarvan in de praktijk der godzaligheid.

"Zo betoogt Teellinck" - aldus Bregman "met dit kleine, maar belangrijke geschrift volgens op 't Hof de bevordering van een onderdeel van de praktijk der godzaligheid, n.l. het profeetschap aller gelovigen. De heersende misstanden moeten door de gelovigen niet slechts bij henzelf, maar ook bij anderen bestreden worden. Daarbij moet men beginnen bij het begin: het gezin, en dat langs de weg van de gezinsgodsdienst en de huis-catechisatie!"

Teellinck schrijft zelf in een brief van 20 augustus 1620 aan zijn broeder Johannes, dat het de wens van zijn hart is, dat niet alleen slechts enkelen zich in dit opzicht mogen inspannen tot overtuiging van anderen, maar dat er zeer velen mogen zijn tot werkelijke bekering. Hij wenst met Mozes dat zelfs geheel het volk Gods mocht profeteren.

Aan het einde van zijn brief schrijft Teellinck:

"Wij hielden nu onlangs in de tijd van uw lichamelijke ongesteldheid, ons veel bezig met uiteenzettingen over de aard, natuur, kracht en werking van het ware rechtvaardigmakende geloof; en stemden er mee in, dat de mens dienaangaande twee dingen heeft te overwegen. In de eerste plaats moet hij ten volle verzekerd zijn, dat al zijn doen en laten Gode geenszins kan behagen, behalve dan wanneer het geschiedt uit het geloof, al zouden zijn daden ook nog zo overtuigend zijn in de ogen van de wereld. In de tweede plaats moet hij zichzelf terdege onderzoeken of hij wel in het geloof is en dient hij zich daarom te beproeven of Christus ook in hem is. Op dit laatste komt het geheel en al aan en daarom weiden wij op het einde van het laatste daarover nog wat uit. Wij vrouwen, dat u aangaande deze zaak nog nader onderwijst zult mogen verwerven en wanneer dit dan ook gebeurt, zullen wij daarin een nieuwe oorzaak hebben om onze goede God meer en meer te loven en te prijzen, amen." Tot zover Teellinck.

Aankankelijk kregen we bij het lezen van dit boekje de gedachte dat de schrijver te breed van stof is, dat hij teveel woorden gebruikt. Maar toen we verder lazen viel het breedsprakige voor ons weg en kwam veel meer naar voren wat Teellinck met alles bedoelt, namelijk het heil van zondaren en de eer van Gods Naam.

We willen in een afzonderlijk artikel in ons blad opnemen een gedeelte van het laatste gesprek, waarin Teellinck zes schriftuurlijke argumenten noemt, die bewijzen dat het ware christelijke leven niet kan worden losgemaakt van het ware christelijke geloof.

Buren-kout telt 102 pagina's en kost als paperback f 13,90.

B.

Wordt niet gedronken in wijn door dr. Martyn Lloyd Jones. B.v. uitgeverij "De Banier" Utrecht. De ondertitel luidt: Het werk van de Heilige Geest in het huwelijk, gezin en werk. Het boek verscheen in 1974 in het engels en werd nu in het nederlands vertaald door drs. R. Schoonhoven, Port

Talbot, Wales. In een Woord vooraf spreekt hij de hoop uit, dat dit werk zijn weg zal vinden, zowel in reformatische als in evangelische kringen.

Verder schrijft hij omtrent dr. Lloyd Jones o.a.: "Zijn prediking begon in Sandfields, Aberavon, een arme arbeiderswijk van Port Talbot in 1927 en het aantal volgelingen groeide snel. Zijn faam verbreidde zich dusdanig, dat hij na tien jaar beroepen werd naar de grote Westminster Kerk te Londen. Daar in die wereldstad, bracht hij opnieuw de oude waarheid, maar ook weer in zo'n vorm dat christenen uit de hele wereld naar hem toetrokken werden. In deze kerk heeft hij ook een serie bijbellezingen gehouden over de brief van de apostel Paulus aan de Efeziërs, nl. in de jaren 1954 tot 1962. In totaal 230 preken. Ze werden alle uitgegeven, samen 8 delen".

Het deel dat nu in onze taal verscheen werd door de uitgever uitgekozen. Het gaat over Efeze 5: 18 tot 6: 9.

De vertaler is het niet in alles met de prediker eens. Hij noemt enkele voorbeelden. Dit was voor hem geen verhindering om toch het boek te vertalen.

We hebben in het algemeen dit boek met instemming gelezen. We betreuren het wel, dat de uitgever niet begonnen is met de uitgave van het eerste deel. In de eerste hoofdstukken van deze brief liggen de grondslagen voor het tweede deel en dat blijft nu te veel op de achtergrond. Soms lijkt het alsof de schrijver bedoelt, dat de christen zelf moet doen wat de Heere hier van hem eist. O.i. komt ze niet tot z'n recht wat de Heere Jezus tot de discipelen sprak Zonder Mij kunt gij niets doen. Blijft in Mij...

Dr. Lloyd Jones maakt in de situatie waarin we ons bevinden geen bezwaar tegen onnodige zondagsarbeid. Ook niet tegen staken. Zou een en ander dan kunnen voortkomen uit de Geest van Christus? Het is juist opmerkelijk, dat wanneer iemand die de zondag misbruikt heeft tot bekering komt deze het juist zo ernstig betreurt, dat hij Gods Dag ontheiligt heeft. Dan is zijn zoeken daarmee radicaal te breken.

We willen nog wijzen op enkele fouten die blijkbaar bij de correctie over het hoofd zijn gezien. We hebben er maar een paar opgetekend en die geven we hier door. Op blz. 68 lezen we: Ik ben in Hem verheerlijkt. Dat moet o.i. zijn: in hem. Op blz. 69 vinden we beide uitspraken: in Hem en in hen. Op blz. 72 staat: op mijn eigen streven. Dat moet zijn: strepen. Op blz. 217, bovenaan, staat: Efeze 6 : 14. Dat moet zijn 6 : 1-4. Op blz. 271 staat: De kinderen moet de wet geleerd worden en mogen die nooit vergeten. Is dat goed Nederlands? Het boek is keurig uitgegeven in slappe band. Het telt 357 bladzijden. Dr. Lloyd Jones was een begaafde prediker, die het evangelie op een eigen wijze wist te brengen. Uit het bovenstaande blijkt wel, dat we ook zijn werk moeten toetsen aan Gods Woord. Het bevat veel goeds.

We hopen dat ook de andere delen in onze taal zullen verschijnen. Het boek kost f 28,50.

B.

Studiezorg ook ouderzorg onder redactie van B. Agteresch en C. Bregman. B.V. Uitgeverij "De Banier" - Utrecht.

Dit boek dient zich aan als handleiding voor de begeleiding van kinderen in het voortgezet onderwijs. De redactie schrijft in een Ten geleide het volgende:

"Wanneer de kinderen de vertrouwde omgeving van de basisschool verlaten om de één of andere vorm van voortgezet onderwijs te gaan volgen, breekt zowel voor hen als voor de ouders een bijzonder belangrijke periode aan.

De leerlingen worden in het voortgezet onderwijs meestentijds behoorlijk opgevangen. Dat geldt zeker voor het eerste jaar, wanneer zij in de brugklas zitten. Met name door een vak als studielessen, maar ook door de houding van de brugklas coördinator en andere begeleidende functionarissen maken de meeste kinderen de overgang van basisschool naar voortgezet onderwijs probleemloos mee. Ook in hogere leerjaren wordt aan de leerlingen meestal voldoende aandacht besteed door klasseleraars en decanen. Wanneer men het aantal begeleidende taken van nu vergelijkt met dat in de middelbare school van

een dertig tot twintig jaar geleden, dan moet men wel tot de conclusie komen dat er veel aandacht wordt besteed aan het zich welbevinden van de leerlingen in het voortgezet onderwijs.

Voor de ouders van de schoolgaande kinderen ligt dat wat anders. Het meestal intensieve contact dat er was tussen ouders en basisschool, wordt begrijpelijkerwijs minder. De school voor voortgezet onderwijs ligt vaak op een behoorlijke afstand, waardoor ouders niet zo gemakkelijk even de school binnenlopen. De leerlingen in het voortgezet onderwijs krijgen ook van zoveel leraren les, dat de ouders niet altijd direct weten tot wie zij zich het beste kunnen wenden. De leerstof is bovendien vaak van een zodanig gehalte, dat veel ouders niet terzake hulp kunnen bieden.

Daarom lijkt het ons goed, een boekje als dit samen te stellen, bedoeld voor ouders die te maken krijgen met allerlei vragen die samenhangen met het feit dat hun kind leerling is in het voortgezet onderwijs.

Er is naar gestreefd in kort bestek de belangrijkste probleemvelden te bestrijken. We hebben echter ook getracht enige richtlijnen mee te geven die van belang kunnen zijn in verband met de psychische ontwikkeling van de kinderen én hun binnentreden in een wereld die helaas Gode vijandig genoemd moet worden. Dit alles is ingekaderd in een visie op kind en school die naar wij hopen - als reformatisch in de rechte zin van het woord zal worden herkend.

De visie op de school zoals die in één der laatste bijdragen is geformuleerd, lijkt in eerste instantie niet voor de ouders bedoeld. De bestuursleden van de scholen die daarin met name worden aangesproken, zijn echter meestentijds tegelijk ouders en als zodanig is er ook voor hen (huis)werk aan de school."

Tot zover de redactie: Dit zegt al veel omtrent de betekenis van het boek. De artikelen zijn stuk voor stuk van waarde. Benadrukt wordt steeds weer, dat het gaat om het behoud van onze kinderen in een wereld waarin alles van de Heere en Zijn dienst afrekt. Hier volgen de artikelen: 1. Drs. C.J. Meeuse: In de voorzeide leer; 2. Drs. L.J. Manusiwa: Rondom het gezin; 3. G. Dijkgraaf: Puberteit; 4. W.B. Kranendonk: Naar een nieuwe school; 5. Drs. D. Vogelaar: School en gezin; 6. W.B. Kranendonk: Huiswerk; 7. B. Agteresch: Motivatie; 8. B. Agteresch: Faalangst; 9. Drs. J.A. Verkade: Gedragsproblemen op school; 10. B. Agteresch: Schoolpakket- en beroepskeuze; 11. Drs. A. den Ouden: Testgebruik; 12. C. Bregman: Onze levensstijl en die van onze kinderen; 13. Drs. C.J. Meeuse: Meer dan een school; 14. C. Bregman: Toerusting van onze jongeren in deze tijd.

Dit boek is vooral voor ouders met opgroeiende kinderen van groot belang, maar ook voor anderen. Men neme er kermis van. De Heere geve bezinning en stelle zo deze handleiding tot rijke zegen.

Het boek telt 133 bladzijden en kost f 15,90.

B.

Het sacrament van de Heilige Doop door Ds. A. Prins
Uitgeverij "De Roos" - Vlaardingen

Dit boekje verscheen in 1988. De schrijver was in het begin van deze eeuw predikant van de Hervormde kerk te Ouddorp. Dr. W. van 't Hof, die er later predikant was, schreef op verzoek van de kerkeraad een Woord vooraf. Hij wijst daarin op de grote onkunde rond de heilige doop. In feite wordt de doop ver beneden het avondmaal gesteld. In de praktijk houdt men zijn/haar kind ten doop zonder geloof. Het formulier gaat ervan uit, dat de doopouders gelovige ouders zijn, waarbij "gelovige" ziet op een waar geloof. Prof. P.J.M. de Bruin oordeelde daar indertijd anders over. Zie zijn boekje over de kinderdoop.

Ds. Prins handelt achtereenvolgens in 18 bladzijden over: het doopkind, de doopouders, de doopbelofte, de doopsformule, het water van de doop en: zonder verschrikken. Daarna volgt het doopformulier.

Ds. Prins zoekt de betekenis van de doop te doen verstaan. Hij zegt op bladzijde 25: "Doopt dan, christenouders, uw kind met uw liefdetranen en draagt het op de vleugels van uw gebed naar de

BIJBEL nodig?

De GBS levert uit voorraad betaalbare Bijbels in de vertrouwde Statenvertaling. In de loop van de jaren hebben wij steeds nieuwe uitvoeringen in ons leveringspakket opgenomen. Aan de kwaliteit van het papier en het bindwerk is veel zorg besteed.

Huisbijbels
kunnen wij leveren vanaf **f 57,50**
en **Zakbijbels** vanaf **f 48,50**

Vraag uw boekhandel naar onze uitgaven. Een catalogus met al onze uitgaven kunt u portvrij aanvragen bij:

GBS

GEREFORMEERDE BIJBELSTICHTING
ANTWOORDNUMMER 18. 3300 WB DORDRECHT

GENEESKRACHTIGE KRUIDEN

o.a. aambeien, spataderen, verhoogde bloeddruk, vernauwde bloedvaten, laxeer, ischias, borst en hoest, hoofdpijn, migraine, vermagering enz.

Kuur voor een maand f. 15.- incl. verz.kosten.

DROGISTERIJ SIKKING

Barrevoetstraat 5 - 2011 WL Haarlem
Telefoon 023 - 312882, b.g.g. 023 - 324606

CHRISTELIJKE HOGESCHOOL DE DRIESTAR

Opleidingsinstituut voor

onderwijsgevendend op reformatische grondslag

Studium Generale:

een nieuw programma van De Driestar

Programma 1:

De Nederlandse geneeskundige en gezondheidszorg in historisch en levensbeschouwelijk perspectief

door:

Prof. dr. M.J. van Lieburg

data:

9 november 1990

23 november 1990

7 december 1990

Programma 2:

"Verstaat ge wat ge leest?"

Over de wijze van uitleg van de Heilige Schrift en de konsekventies daarvan

door:

Dr. A. Noordegraaf

data:

25 januari 1991

8 februari 1991

22 februari 1991

De colleges worden gegeven van 20.00 tot 22.00 uur. De kosten bedragen f 45.- per serie van 3 avonden.

Belangstellenden kunnen zich opgeven bij:
Administratie Chr. Hogeschool De Driestar,
Bleulandweg 492,
Postbus 368 - 2800 AJ Gouda
Telefoon 01820 - 38388.

troon van God Almachtig, voor Wie niets te groot en te wonderlijk is, Die ook door Zijn Geest de hardste harten nog kan verbreken en elke verloren zondaar kan leren roepen om genade en geen recht". Het boekje telt 34 pagina's en kost als paperback f. 8,90.

B.

Eigenschappen des geloofs door dr. A. Comrie b.v. Uitgeverij De Banier - Utrecht

De eigenlijke titel is veel langer. We nemen die geheel over, omdat daarin uitkomt waar het in dit boek om gaat:

"Verhandeling van enige Eigenschappen des zaligmakende geloofs, zijnde een verklaring en toepassing van verscheidene uitgeknipte teksten des Ouden en Nieuwen Testaments, in welke de zorgelozen en tijd-gelovigen worden ontdekt, gewaarschuwd en uitgelokt om het leven buiten zich in een aangeboden Jezus te zoeken, de wegen en gevallen, in welke God Zijn volk brengt, worden voorgesteld en de oefening en kracht des geloofs daarin verklaard, de gemoedsgevallen en zwakheden der klein-gelovigen worden opgelost, en zij worden volgens de kenmerken vermaand hun

staat vast te houden en naar vermeerdering des geloofs te staan".

Ds. G.H. Kersten schreef op 4 september 1930 een L.S. voor de 2e druk. Daarin brengt hij naar voren welke grote plaats dr. Comrie heeft ingenomen.

Comrie schreef zelf een brief aan zijn zeer geliefde en waarde gemeente van Woubrugge. "Nudan", zo eindigt Comrie, "mijn waarde en geliefde gemeente! Gebruik dit werk, tot uw nut gepredikt en uitgegeven; en wij bidden God, dat het van vrucht voor uw onsterfelijke zielen zijn mag!".

Deze brief is van 20 juli 1743. In het boek is daarna een brief aan de waarde lezer opgenomen, gedateerd op 16 juli 1743.

Het boek is een bundel met preken over het zaligmakende geloof. De eerste gaat over I Corinthhe 6:17: het geloof een genade die de ziel op het alernauwste met Christus verenigt, de laatste over Hebreëen 1:13: het leven des geloofs op de belofte.

We menen hiermee te kunnen volstaan. Comrie en zijn werken zijn onder ons voldoende bekend en velen zijn aan deze schrijver verbonden, ook door andere uitgaven. In de eerste jaargang van ons blad hebben we na de verschijning van de derde druk een bredere bespreking gegeven.

Het boek telt precies 400 bladzijden en kost gebonden in wat kleiner formaat dan de vorige druk f. 39,50.

B.

Ark boeken - VVHS/BKV Amsterdam / Driebergen

Mijn eigen kerstboekjes. Het gaat om een serie van vier boekjes voor jonge kinderen, nl.: Maria, Jozef en de engel, Het kindje Jezus, Het verhaal

B.

STEUN GLIAGG DE POORT

voor gespecialiseerde psychosociale hulp
aan jeugdigen en volwassenen.

een verantwoord alternatief voor de RIAGG's met vestigingen in Amersfoort, Goes, Schiedam en Zwolle. De sterke toename van het aantal hulpvragen veroorzaakt onverantwoord lange wachttijden en zelfs patiëntenstops. En dat terwijl de hulp zo dringend noodzakelijk is!

Wat is verantwoorde hulpverlening U waard?
Maak uw gift over op giro 3971975

Ln.v. GLIAGG DE POORT - SCHIEDAM - TEL. 010-4261081

**ONZE MEDEMEMS
VERKEERT IN NOOD
HEEL DICHTBIJ.....**

..... IN ONZE EIGEN GROTE STEDEN

Steun het werk van de reformatische Stichting **ONTMOETING** voor hulp aan thuislozen. Hulp vanuit, overeenkomstig en leidend tot Gods Woord.

Stichting **ONTMOETING** wil deze hulp graag geven door opvang en begeleiding van deze mensen.

HELP NU.....

Stort daarom uw bijdrage z.s.m. op:

giro 2600356 - bank 55.82.34.550

t.n.v. Stichting Ontmoeting te Rhenen.

U kunt ook donateur worden à f 15 per jaar.

Secretariaat: J.W. Hendriksen, Broekstraat 24,
7021 JX Zelhem, tel. 08340-24479
Dienstencentrum: 's-Gravendijkwal 95,
3021 EH Rotterdam, tel. 010-4257677
Voor informatie: Tel. 01720-37592

Stichtingsbestuur:
ds. L.W. van der Meij, ds. P. Beekhuis, A.D. Aarnoudse,
ds. A.J. Schalkoort, ds. P. de Vries, ds. M. Golverdingen,
ds. C.J. Meeuse, J.W. Hendriksen, A.K. van der Staaij,
K. de Korver, W. van Oostende

**vakantiecentrum
De Verrassing**

Westkapelle TE HUUR

vacantiehuis en luxe sta-caravans op zeer mooi en rustig plekje op boerderij dichtbij het strand, tel. 01187-1441.

**PLAATS
UW
FAMILIE
BERICHTEN
IN
BEWAAR
HET PAND**

stichting Spaanse Evangelische Zending

De Spaanse versie van: "De droefheid naar God"

is al enkele malen op onze kosten herdrukt. Dit boek van wijlen prof. G. Wisse blijkt nog steeds mensen tot zegen te zijn.. Ook in Spanje. Een van de Bijbelcursisten in Spanje schreef me onlangs, na lezing van het boek: "Ik hoop dat u me begrijpt als ik zeg dat ik de begeerte heb om meer gemeenschap te mogen oefenen met de Heere Jezus Christus en dagelijks meer te sterven aan het vlees. (...) Graag zou ik meer willen leren kennen van de gemeenschap met Hem, zoals ik ook gelezen heb in het laatste boekje dat u mij toestuurde".

Met uw gaven kan de SEZ doorgaan met het verspreiden van Bijbels en goede lectuur in Spanje. Uw giften zijn hartelijk welkom op giro **9 5 2 0 0** t.n.v. penningm. SEZ, Krimpen a/d IJssel.

Wij verzorgen ook graag een **dia-presentatie** voor uw school of vereniging. Daaraan zijn voor u geen kosten verbonden. U kunt contact opnemen met onze secretaris: de heer F. van Holten, postbus 4228, 3006 AE Rotterdam, tel. 010-4526142.

Bestuur van de stichting Spaanse Evangelische Zending

(SEZ):
ds. M.C. Tanis, Slidrecht (voorz.); ds. L. Blok, Nunspeet (2e voorz.); L.C. Pols, Krimpen a/d IJssel (penningm.); ds. P. Beekhuis, Rotterdam; ds. G. Hendriks, Ouderkerk a/d IJssel; ds. G. Nieuwenhuis, Bodegraven; A. Stam, Apeldoorn; ds. P.J. Teeuw, Moordrecht.

Wilt u elke maand de laatste berichten lezen over onze beide zendingsposten in Spanje, abonneer u dan d.m.v. onderstaande bon op ons maandblad Zendingsbode.

Deze BON in envelop zonder postzegel zenden aan: SEZ, Antwoordnummer 60402, 3060 VB Rotterdam:

Als nieuwe abonnee op de Zendingsbode kunt u noteren:

Naam: _____

Adres: _____

Woonplaats: _____

Het abonnementsgeld à f 7.- per jaar voldoe ik na ontvangst van uw acceptgirokaart.

IS ER PLAATS AAN UW TAFEL VOOR DIT KIND?

Door uw steun ontvangen zij voedsel, kleding, onderwijs en komen zij in aanraking met het Evangelie.

Geef voor hun toekomst! Informatie wordt op aanvraag toegezonden.

Stichting Reformatische
Hulpactie Woord en Daad
Postbus 560, 4200 AN Gorinchem
Telefoon 01830-24288

**HELP DEZE
KINDEREN MET
'N FINANCIËLE
ADOPTIE VAN
40.- PER
MAAND**